

[Indenrigsministeren.]

folketinget ønsker en enkelt sygdom sat til debat, medmindre der foreligger helt ekstraordinære grunde hertil.

I det andet tilfælde har vi med den tankegang og de holdninger, der ligger bag vedtagelsen af loven om social bistand, ligesom forladt de gamle tankegange med at lægge vægt på et enkelt symptom på sociale og personlige vanskeligheder. Man har i stedet ønsket at sætte ind med bistand, der tager hensyn til den enkeltes eller familiens samlede sociale situation. Man taler om totalitetsprincippet. Selve det forhold at bruge betegnelsen alkoholpolitik kan medføre en ufrugtbar fastlåsning af tankegangene med det resultat, at man stirrer sig blind på *stoffet* alkohol uden tanke for, at det er dets indviklede samspil med kulturelle, sociale, familiære og individuelle forhold, der udgør baggrundsfaktorerne for alkoholmisbrug.

Hertil kommer, at selve ordet alkoholpolitik hos mig fremkalder forestillinger i retning af forbud, restriktioner og andre ubehageligheder.

Jeg mener virkelig ubehageligheder, fordi jeg mener at kunne konstatere et velkendt næsten lovmæssigt mønster, såfremt et produkt bliver belagt med sådanne restriktioner, at produktet får karakteren af »forbuden frugt«.

Det starter med offentlig opskræmthed, der igen resulterer i mere eller mindre strenge forbud eller kontrolforanstaltninger. Det viser sig imidlertid snart, at strenge forbud ingen problemer løser. Snarere tværtom. Udgifterne til finansiering af håndhævelsen af forbudene vokser. Flere og flere mennesker bliver unødigt kriminaliserede. Professionelle kriminelle bagmænd eller smuglere påtager sig at forsyne markedet med det kontrolbelagte produkt. Dette medfører igen en yderligere acceleration af volden og kriminaliteten.

Før eller senere afløses forbud og strenge restriktioner imidlertid af en mere lemfældig eller stiltfærdig regulering af produktet.

Hovedformålet med den debat, der formentlig vil følge efter min redegørelse i dag, må efter min opfattelse være at få formuleret de principper, der har båret skiftende regeringers alkoholpolitik; dernæst at få disse principper gennemdiskuteret for at få afklaret, om de – med større eller mindre justeringer – fortsat er holdbare. Det kan en gang imellem være sundt med en sådan principdebat.

Derpå mener jeg, at vi skal arbejde videre

ud fra disse principper i social- og sundhedspolitikken, fritidspolitikken, færdselspolitikken m. v. Dét hører principperne hjemme. Dermed er imidlertid ikke sagt, at vi ikke skal have eller har en alkoholpolitik.

Vi har efter min mening en alkoholpolitik, som blot er generel i modsætning til en særlig alkoholpolitik. Da jeg nævnte, at jeg var betænkelig ved en alkoholpolitisk debat, var det derfor den særlige alkoholpolitik, betænknelighederne gik på. Lad mig belyse denne væsentlige sontring med et eksempel.

Med udgangspunkt i en klage fra en privat borger over en alkoholannonce, som vedkommende fandt utilbørlig, har jeg anmodet forbrugerombudsmanden om at vurdere, hvorvidt annoncen er i strid med god markedsførings-skik.

Forbrugerombudsmanden har givet mig det foreløbige svar, at den nævnte annonce vil indgå i det materiale, som han for tiden indsamler med henblik på at tage en forhandling med de berørte brancheorganisationer. Forbrugerombudsmanden siger det ikke udtrykkeligt, men jeg forstår ham således, at målet med disse forhandlinger må være at få fjernet de værste annoncevildskud og finde en sober reklameform – også på alkoholområdet.

Regeringen har med andre ord den holdning, at problemer vedrørende alkoholannoncer bedst løses ved anvendelse af de *almindelige* til rådighed stående midler. Det vil i dette eksempel sige lov om markedsføring og ikke et særligt forbud mod alkoholreklame. Jeg kan oplyse, at man i Sverige i en betænkning fra august 1976 er inde på den samme linje.

Bistandslovens allerede nævnte totalitetsprincip er et andet eksempel på en afstandtagen fra en isoleret (særlig) vurdering af den enkeltes situation og dermed et farvel til det gamle system, hvorefter hjælp blev ydet af forskellige (symptom)organer, alt efter hvilket symptom der har forårsaget behovets opståen; samtidig er det udtryk for tilslutning til den tankegang, at samfundets indsats ikke blot skal rettes mod den enkelte, men også mod årsager, der ligger mere skjult, og som måske ikke umiddelbart ser ud til at have indflydelse på den nu opståede behovssituation.

I denne forbindelse kan jeg oplyse, at socialministeriet har oplyst:

at der ikke foreligger nogen klar dokumentation for en stigning i misbruget, men at der flere steder opleves at være en tendens til en